

Aby školní rok byl bezpečný

Školou povinné děti se po prázdninách vrací do školních lavic. Nebezpečí hrozí malým chodcům, cyklistům, ale i spolucestujícím v autě. Je důležité jim připomenout základní pravidla bezpečného pohybu v provozu, například bezpečné přecházení, jízdu na kole a nutnost mít cyklistickou přilbu.

Září s sebou přivádí zpět do školních lavic spoustu školáků, z nichž někteří se setkají poprvé se zkušeností samostatného pohybu v silničním provozu. Nespoléhejme na to, že budou cestu do školy či z ní zvládat bez obtíží. Především u žáků mladšího školního věku do věku 11let bývá chování často nevyzpytatelné. Jejich přemýšlení je jiné než u dospělých. Nejen s prvňáčky je tedy vhodné ještě před zahájením školního roku opakovaně projít či projet trasu od domova do školy a zpět.

Pokud dítě do školy cestuje veřejnou dopravou, je důležité mu připomenout, aby nepřecházelo vozovku před nebo za autobusem, ale vždy počkalo až vůz odjede a teprve potom bezpečně přešlo.

Pozor, dítě v autě

Ačkoliv se mnozí domnívají, že s dospělými se dětem nemůže nic stát, opak je pravdou. Podle statistik je pro ně riziková jízda autem, tedy když cestují jako spolujezdci s plnoletou osobou. Řidiči musí dbát na to, aby dítě nižší 150 cm nebo lehčí 36 kg bylo vždy přepravováno ve vhodné autosedačce, která odpovídá jeho výšce a hmotnosti. „*Děti, které v takové sedačce přepravovány nejsou, čelí sedminásobně vyššímu riziku úmrtí při dopravní nehodě,*“ varuje **Jan Polák, ředitel Týmu silniční bezpečnosti**. Upozorňuje však na to,

že zádržné systémy jsou bezpečné jen tehdy, když jsou použity správně. Pokud vozí rodiče své ratolesti do školy autem, je třeba dbát zvýšené opatrnosti například při parkování u školy nebo vystupování.

Malí chodci

Děti se často do školy dochází pěšky a v provozu na ně číhá spousta nebezpečí. Především proto, že jako chodci, stejně tak jako cyklisté, nejsou chráněni žádným štítem. Střet s vozidlem mává fatální následky. „*Učte děti od mala, jak se správně pohybovat v provozu, chodte s nimi pravidelně pěšky, upozorňujte je na rizikové situace, tak postupně získají praxi. Co je ale nejdůležitější, buďte jim dobrým vzorem, děti napodobují chování svých rodičů. Když se na přechodu nerozhlédnete vy, nemusí to příště udělat ani oni,*“ říká **Markéta Novotná, metodik dopravní výchovy Týmu silniční bezpečnosti**. Děti uvažují jinak, nedokážou odhadnout rychlost auta, bezpečnou vzdálenost nebo krizová místa. „*Pokud malý chodec uvidí, že jeho rodič přechází před blížícím se autem, protože on ví, že stihne přejít, jejich dítě příště tu samou situaci může vyhodnotit špatně. To samé platí na semaforu, nepřecházejte na červenou nebo vedle přechodu pro chodce,*“ pokračuje **Markéta Novotná**.

Děti se vracejí do lavic plné prázdninových zážitků, které chtějí sdílet s kamarády, jsou ještě nsvázané povinnostmi, nesoustředí se a nedbají tolik na opatrnost. Proto by řidiči měli dbát zvýšené opatrnosti především v blízkosti škol.

Preventivní aktivity

K předcházení riziku vzniku dopravních nehod s účastí dětí, se snaží přispět Tým silniční bezpečnosti aktivitami projektu Markétina dopravní výchova, který cílí nejen na děti, také na rodiče či pedagogy. S tímto projektem se opět budou setkávat děti ve školách během celého školního roku, pedagogové na seminářích, rodiče na různých místech prostřednictvím tiskovin, interaktivních aplikací a testů, video spotů a dalších aktivit ve spolupráci s partnery projektu.

Základní pravidla, která je nezbytné s dětmi opakovat, a to nejen na začátku školního roku:

Chodec:

- Pokud má k dispozici chodník nebo stezku pro chodce, musí ji využít.
- Neměl by si hrát v blízkosti pozemních komunikací, tedy ne na silnici nebo na chodníku.
- V provozu, a především za snížené viditelnosti, by měl být pestrobarevně oblečený. Nejlépe doplněný reflexním materiálem.
- Vždy se musí při přecházení vozovky řádně rozhlédnout. Správně je to nejprve vlevo, pak vpravo, a nakonec ještě jednou vlevo.
- Přecházet by měl na místech tomu určených (přechod pro chodce, přechod pro chodce řízený světelnou signalizací, místa pro přecházení, podchod, nadchod), případně v místech s dostatečným rozhledem.
- I na přechodu se světelnou signalizací jsou vozidla, která mají přednost, pokud chodci svítí zelená (pozor na vozidla integrovaného záchranného systému, tramvaje, a další vozidla s právem přednosti v jízdě).
- Pokud začne chodec přecházet, vždy přecházení dokončí. To znamená, že se nevrací ani ve chvíli, kdy se uprostřed přecházení rozsvítí červený panáček.
- Vozovku nepřechází mezi zaparkovanými vozidly, v zatáčce, v křižovatce, před či za tramvaj nebo autobusem v zastávce a podobně.
- Pozor na dítě menšího věku, které může řidiči vozidla snadno splynout s okolím.
- Dítě nedokáže odhadnout a vyhodnotit rychlost přijíždějícího vozidla.
- Doporučený pohyb po chodníku je vpravo, případně dál od vozovky.
- Pokud musí chodec jít po silnici, pochybuje se po levé straně.
- Pokud se chodec pohybuje za snížené viditelnosti, mimo obec a tam, kde není veřejné osvětlení, musí být označený reflexním prvkem.
- Chodcem se rozumí i osoba, která tlačí nebo táhne sáňky, dětský kočárek, vozík pro invalidy nebo ruční vozík o celkové šířce nepřevyšující 600 mm, pohybuje se na lyžích, kolečkových bruslích nebo obdobném sportovním vybavení anebo pomocí ručního či motorového vozíku pro invalidy, vede jízdni kolo, motocykl o objemu válců do 50 cm³, psa a podobně.
- Osoba vedoucí jízdni kolo se v případě pohybu po silnici pohybuje po pravém kraji vozovky.

Cyklista:

- Dítě smí samostatně v provozu na pozemních komunikacích jezdit od 10 let věku. Pokud je mladší 10 let, musí být v doprovodu osoby starší 15 let.
- Dítě mladší 10 let smí samostatně jezdit na chodníku, stezkách pro chodce, v obytné a pěší zóně.
- Cyklistou se z hlediska zákona o silničním provozu rozumí i jezdec na koloběžce.
- Cyklista je povinen mít za jízdy nasazenou a připevněnou přilbu do 18 let. Doporučuje se všem i po dovršení 18. roku.
- Cyklista se po vozovce pohybuje po pravém kraji vozovky.
- Cyklista by si měl před jízdou zkontrolovat jízdní kolo (případně koloběžku), zda má takzvanou povinnou výbavu (především odrazky, zaslepené volné konce řídítek, dvě funkční nezávislé brzdy, ochranné kryty šroubů a matic), za snížené viditelnosti včetně bílého a červeného světla.
- Pokud je k dispozici stezka pro cyklista, je povinen ji cyklista použít.
- Cyklisté smějí jet pouze jednotlivě za sebou.
- Cyklista nesmí jet bez držení řídítek, držet se jiného vozidla, vést za jízdy druhé jízdní kolo, ruční vozík, psa nebo jiné.
- Při jízdě musí mít cyklista nohy na šlapadlech.
- Cyklista musí vždy ukazovat znamení o změně směru jízdy.
- Cyklista je řidič nemotorového vozidla, musí se řídit pravidly jako jiní řidiči silničního provozu, včetně například tolerance alkoholu v krvi.

Spolucestující:

- Všichni pasažéři ve vozidle by měli být připoutaní (výjimkou jsou například zdravotní důvody potvrzené lékařem).
- Děti nižší 150 cm nebo lehčí 36 kg musí používat sobě adekvátní zádržný systém (dětskou autosedačku).
- Bezpečnostní pás musí vést přes klíční kost, hrudní kost a boky. Musí být dotažený a narovnaný. Nesmějí pod ním být ostré či tvrdé předměty (například klíče, propiska, zapalovač).
- Cestuje-li dítě v autosedačce protisměru jízdy na předním sedadle, musí být vždy vypnutý airbag.
- Dítě by si za jízdy nemělo hrát s pevnou tvrdou hračkou, mobilem či tabletem v ruce.
- Všechny volně uložené předměty v autě ohrožují zdraví a život cestujících, měly by mít své místo v kufru.

Základy si mohou děti opakovat s rodiči i pedagogy. Otevření těchto témat usnadňuje projekt Markétina dopravní výchova, která přináší řadu pomůcek a materiálů. Projekt **Markétina dopravní výchova** nabízí výukový a současně zábavný materiál pro nejmenší. Upozorňuje na důležitost ochranných pomůcek při cyklistice nebo na nebezpečí, které hrozí při hrách v blízkosti pozemních komunikací. Je financován z fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů. Všechny pomůcky jsou dostupné na www.dopravnivychova.cz. Školy je pak mohou bezplatně získat na žádost u realizátora projektu.

Bližší informace podá:

Mgr. Markéta Novotná

777 742 077

marketa.novotna@tymbezpecnosti.cz